

Ehkäisevän päihdetyön opetusmateriaali

7-9 lk

Yle Triplet

Julkaisija: Yle

Ikäryhmä: yläkoulu, toinen aste

Kuvaus: Yle Triplet tarjoaa opettajille helppokäyttöisen palvelun käsitellä uutisten maailmaa opetuksessaan. Palvelu auttaa kytkemään ajankohtaiset asiat osaksi opetusta. Tripletin ydin on jokaiseen uutisvideoon tehty taustamateriaali ja tehtävät opettajien käyttöön.

Aiheet: päihteisiin liittyvät uutiset

Linkki: kokoelma päihteistä: <https://yle.triplet.io/collections/paihteet-bee4d1a1-bf4a-48e4-b9a5-227c11a3c028>, kokeile myös hakusanoja (esim. alkoholi, tupakka, doping)

Puhutaan alkoholista

Julkaisija: Suomen Alkoholijuomakauppayhdistys ry

Ikäryhmä: yläkoulu, toinen aste

Kuvaus: Puhutaan alkoholista sisältää erilaisia harjoituksia ja tehtäviä, joita voi käyttää opetuksessa. Aineisto on jaettu neljään tasoon, jotka huomioivat nuorten erilaiset elämäntilanteet ja alkoholinkäyttötottumukset.

Aiheet: alkoholi

Linkki: <http://www.puhutaanalkoholista.fi/>

Hyvinvoinnin vuosikello

Julkaisija: SOSKU-hanke ja Rovaniemen kaupunki

Ikäryhmä: esikoulusta yläkouluun

Kuvaus: Vuosikelloon sisältyvillä hyvän mielen tunneilla koko koulu voi harjoitella kuukausittain vaihtuvien teemojen mukaisesti mielen hyvinvointiin, sosiaaliseen vuorovaikutukseen ja elämänhallintaan liittyviä taitoja. Sisältää harjoituksia ja tehtäviä.

Aiheet: mielen hyvinvointi, sosiaalinen vuorovaikutus, elämänhallinta

Linkki: <https://www.rovaniemi.fi/loader.aspx?id=22f675c8-f199-48ee-94a4-80cc0d619be4>

Studeo (ent. Tabletkoulu)

Julkaisija: Studeo Oy

Ikäryhmä: yläkoulu

Kuvaus: Studeon terveystiedon kirjasta löytyy useita harjoituksia ja tehtäviä koskien mm. päihteitä ja riippuvuutta.

Aiheet: päihteet ja riippuvuus, mielenterveys, terveys

Linkki: <https://studeo.fi/> > kirjaudu > Terveystieto 7-9 > 2.2: Terveysteen vaikuttavat tekijät, 2.3:

Oman terveyden edistäminen, 2.5: Media ja terveys, 4.5: Ristiriidat ja kiusaaminen, 7: Päihteet ja riippuvuus, ja 8: Mielen hyvinvointi. Lisäksi 8. lk uskonto, 8. lk äidinkieli.

Varjoton mieli

Julkaisija: A-klinikkasäätiö ja FinFami

Ikäryhmä: yläkoulu

Kuvaus: Millaista on, kun omalla vanhemmalla on mielenterveys- tai päihdeongelma? Varjoton mieli on elokuva- ja tehtävämateriaali yläkouluikäisille nuorille ja heidän kanssaan toimiville aikuisille.

Työskentelyn tavoitteena on lisätä nuorten tietoa kodin mielenterveys- ja päihdeongelmista, vähentää niihin liittyviä ennakkoluuloja ja tarjota tukea niille nuorille, joita tilanne koskettaa henkilökohtaisesti.

Aiheet: päihdeongelmat, mielenterveyden ongelmat, perhe

Linkki: <http://www.varjotonmieli.fi/>

Opettajan opas: <http://www.varjotonmieli.fi/wp-content/uploads/2017/01/Ohjaajan-ohje-Varjoton-mieli-I.pdf>

En käytä-opetusmateriaali

Julkaisija: Punainen risti

Ikäryhmä: yläkoulu

Kuvaus: En käytä -päihdeaineistossa korostetaan nuorten omien valintojen merkitystä ja pohditaan päihteiden haittavaikutuksia. Materiaali sisältää toimintaideat kuuteen reilun tunnin mittaiseen tapaamiseen. Voit käyttää materiaalin kokonaan tai vain joitakin osioita siitä.

Aiheet: päihteet yleisesti, riippuvuus

Linkki: <https://rednet.punainenristi.fi/system/files/page/En%20k%C3%A4yt%C3%A4%20-aineisto%202013%282%29.pdf> > Päihteet > En käytä

MLL:n päihdekasvatuksen aineistot

Julkaisija: Mannerheimin lastensuojeluliitto

Ikäryhmä: yläkoulu

Kuvaus: MLL:n päihdekasvatuksen aineistosta löytyy tehtäviä opetukseen, muun muassa Alkoholi – jokaisen oma asia?-aineisto liitteineen (sarjakuvia, videoklippejä, lautapeli).

Aiheet: alkoholi

Linkki: <https://www.mll.fi/ammattilaisille/ammattilaisten-aineistot/koulujen-aineistot/paihdekasvatuksen-aineistot/>

NikEdu

Julkaisija: Syöpäjärjestöt

Ikäryhmä: alakoulu, yläkoulu, toinen aste

Kuvaus: NikEdusta löytyy materiaalia opettajille ja muulle koulun henkilökunnalle, vanhemmille ja nuorisotyötä tekeville. Sivustolta löytyy muun muassa tehtäviä, tietopaketteja ja videoita.

Aiheet: tupakka, nuuska, sähkötupakka, vesipiippu

Linkki: <https://nikedu.fi/>

Kuntodoping-opetusmateriaali

Julkaisija: Dopinglinkki / A-klinkikkasäätiö

Ikäryhmä: yläkoulu, toinen aste

Kuvaus: Dopinglinkki on tuottanut kattavan Kuntodoping-opetusmateriaalin ja valmiit tuntisuunnitelmat yläkoulun ja toisen asteen terveystiedon opetukseen. Materiaalit ovat ladattavissa ilmaiseksi opetuskäyttöön tai itsenäiseen opiskeluun nettisivuilta. Materiaalipakettiin kuuluu myös tentti vastauksineen. Sivulla olevat videot täydentävät opetusmateriaalia.

Aiheet: doping, kuntodoping

Linkki: <https://dopinglinkki.fi/koulutus/opetusmateriaali>

Kannabis-faktapaketti ja -koulutusmateriaali

Julkaisija: EHYT / Miten puhua kannabiksesta-hanke

Ikäryhmä: yläkoulu, toinen aste

Kuvaus: Sisältää koulutusmateriaalin, materiaalin vanhempainiltoihin, tehtäviä sekä faktapaketin.

Aiheet: kannabis

Linkki: <http://www.ehyt.fi/fi/opetusalan-ammattilaiset> > Kannabis-faktapaketti ja -koulutusmateriaali

Hukkaputki-peli

Julkaisija: Nuortenlinkki / A-klinikkasäätiö

Ikäryhmä: 7-8.lk

Kuvaus: Interaktiivinen tarinapeli, jossa käsitellään useita eri aiheita. Nuori tekee valintoja tutuissa ja arkipäiväisissä tilanteissa. Tarina etenee riippuen nuoren valinnoista. Peli tarjoaa tietoa, mutta pääpaino on pysähtyä pohtimaan tilanteita, joissa näitä valintoja tehdään. Miksi ajattelen näin? Mitä seurauksia valinnoilla on itselleni ja muille? Peli kestää noin 7-8 min.

Aiheet: energiajuoma, nuuska, alkoholi, kannabis, sosiaalinen paine, kiusaaminen, mielenterveys, avun hakeminen

Linkki: Opettajan opas: https://nuortenlinkki.fi/sites/default/files/attachment/opettajan_opas_7.-8.lk_.pdf, peli: <https://nuortenlinkki.fi/hukkaputki/>

Frankly-peli

Julkaisija: EHYT ry

Ikäryhmä: Yläkoulu

Kuvaus: Frankly on mafiateemainen seikkailupeli, jossa käsitellään tehtävien ja keskusteluiden kautta päihteisiin ja peliongelmiin liittyviä teemoja.

Aiheet: Alkoholi, huumeet, tupakka, rahapelaaminen

Linkki: Peli: <https://www.buenotalk.fi/franklygame/>

Ohjaajan opas: http://www.buenotalk.fi/wp-content/uploads/2017/01/Frankly_Ohjaajan_Opas_web.pdf

Fume-peli

Julkaisija: Turun yliopisto, TEPE-tutkimusryhmä ja NordicEdu

Ikäryhmä: 10-13 vuotiaat

Kuvaus: Fume on terveyspeli, jonka tarkoitus on tukea tupakoimattomuutta, tarjota tietoa tupakkatuotteista ja edistää ymmärrystä niiden käytön seurauksista uudella tavalla.

Peliä voi pelata itsenäisesti tai sitä voidaan hyödyntää esimerkiksi koulussa osana tupakkaan liittyvää terveysohjausta ja aiheesta keskustelun pohjana.

Aiheet: tupakka, nuuska

Linkki: <http://fume.utu.fi/>

Päihdekasvatuskortit

Julkaisija: Youth against drugs (YAD)

Ikäryhmä: yläkoulu, toinen aste

Kuvaus: 30 euroa maksavat Väitteitä päihteistä, Mielikuvani päihteistä, Addiktiokortit ja Oma asia? -kortit ovat apuvälineitä päihdekasvatuksessa.

Aiheet: päihteet yleisesti

Linkki: <http://www.yad.fi/tuote/vaitteita-paihteista-kortit/>, <http://www.yad.fi/tuote/oma-asia-kortit/>, <http://www.yad.fi/tuote/mielikuvani-paihteista-kortit/>

Treenaa mieli vahvaksi

Julkaisija: Suomen mielenterveysseura

Ikäryhmä: Yläkoulu

Kuvaus: Nuorille suunnattu harjoituslehti: ”Mitkä asiat elämässäsi lisäävät hyvää oloa ja tuovat iloa ja energiaa? Mitkä taas tuovat pahaa mieltä? Tekemällä harjoituksia opit tuntemaan itseäsi ja vahvuuksiasi. Niistä saat voimaa myös silloin, kun on vaikeaa.”

Aiheet: mielenterveys

Linkki: <https://mieli.fi/?s=Treenaa+mieli+vahvaksi>

Sex, drugs & ... muita tärkeitä asioita nuorille

Julkaisija: THL

Ikäryhmä: yläkoulu, toinen aste

Kuvaus: Tavoitteena on kysymyksillä lisätä nuorten tietoja päihteistä ja pelaamisesta sekä herätellä nuoria pohtimaan päihteiden käytön ja pelaamisen yhteyttä omaan terveyteen ja hyvinvointiin.

Aiheet: alkoholi, huumeet ja tupakka, sekä niiden vaikutus terveyteen ja elämänhallintaan (seksi, lihominen, fyysinen aktiivisuus, riskinottaminen). Myös digi- ja rahapelaaminen.

Linkki: http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/110935/Sex_drugs_Verkko.pdf?sequence=1

Tositietoa -esitteet

Julkaisija: EHYT

Ikäryhmä: Yläkoulu ja toinen aste

Kuvaus: Tositietoa on faktaa päihteistä nuorille ja soveltuu tietoisuudeksi ja keskustelun välineeksi ammattikasvattajille.

Aiheet: alkoholi, kannabis, tupakka ja nuuska

Linkki: <http://www.ehyt.fi/fi/verkkokauppa>

Ihmiseltä ihmiselle

Julkaisija: Opetushallitus

Ikäryhmä: eri harjoitteita lapsille, nuorille ja aikuisille

Kuvaus: Ihmiseltä ihmiselle -oppimateriaali ohjaa harjoittelemaan sosiaalisia taitoja. Niitä on nimetty 93, kuten asiointitaidot, hyvä kaveruus, häpeän tunteminen, häviämisen taito, itsehillintä, itsensä arvostaminen ja katsekontakti. Kustakin taidosta on ehdotettu keskustelun aiheita ja harjoituksia lapsille, nuorille ja aikuisille. Nuorten osuus julkaistaan ainoastaan verkossa ja rakenne noudattelee kirjaa eli sosiaaliset taidot löytyvät verkkosivuilta samoilla numeroilla kuin kirjastakin. On tarkoitus, että kuhunkin sosiaaliseen taitoon liittyvät tietolaatikat luetaan kirjasta.

Aiheet: sosiaaliset taidot

Linkki: Nuorten harjoitukset: <https://www.oph.fi/fi/oppimateriaali/manniskor-emellan-sociala-fardigheter/nuorten-harjoitukset>. Lasten ja aikuisten harjoitukset kirjassa.

Kirja: <https://verkkokauppa.oph.fi/sivu/tuote/ihmiselta-ihmiselle-sosiaaliset-taidot/2451375> (35,70 euroa)

Päihdeilmiö- ja rahapeli-ilmiö videot

Julkaisija: EHYT ja Tussitaikurit

Ikäryhmä: yläkoulu, toinen aste

Kuvaus: Päihdeilmiö-videoon (4 min) löytyy tueksi keskustelukysymykset. Videolla päihtheisiin liittyviä kysymyksiä tutkitaan monelta kantilta ja pilke silmäkulmassa. Kysymykset ja tehtävät auttavat keskustelun alkuun ja ohjaavat pohtimaan ilmiötä monipuolisesti. Rahapeli-ilmiö -video (n. 3 min) voi auttaa löytämään uusia sävyjä ja avata keskustelua rahapeleistä.

Aiheet: päihhteet yleisesti, rahapelit

Linkki: <https://ehyt.fi/uutishuone/uutiset/uusi-rahapeli-ilmio-video/>

EHYT:in keskusteludiat

Julkaisija: EHYT

Ikäryhmä: Yläkoulu ja toinen aste

Kuvaus: Materiaalit toimivat apuna päihdeteemaisiin oppitunteihin, sisältää keskusteludiat useista eri aiheista. Tukena opettajille suunnatut oppaat.

Aiheet: alkoholi, nikotiinituotteet, nuuska, sähkösavuke, kannabis, muut laittomat huumausaineet, medialukutaito, vanhempainiltamalli

Linkki: <https://goo.gl/PpgnB3> (syötä sähköposti, johon tulee myöhemmin palautekysely)

Selvästi HOT - päihdekasvatusmateriaali

Julkaisija: Espoon kaupunki, Preventiimi ja HUMAK

Ikäryhmä: yläkoulu

Kuvaus: ”Selvästi HOT”-päihdekasvatus materiaali, joka on tarkoitettu nuorten parissa toteutettavan päihdekeskustelun välineeksi. Materiaali koostuu erilaisista ohjauksellista harjoituksista ja tehtävistä.

Aiheet: päihteet yleisesti, tupakka, alkoholi

Linkki: http://www.preventiimi.fi/wp-content/uploads/sites/28/2015/11/Selvasti_Hot.pdf

Aika välittää! ope-opas ja rastinohjaajan opas

Julkaisija: Vantaan kaupunki, Sosiaali- ja terveystoimi, Vantaa välittää -hanke

Ikäryhmä: 7.lk

Kuvaus: Tanja Rantalan opinnäytetyön liitteestä löytyvien ope – ja rastinohjaajan oppaiden tarkoituksena on antaa nuorille asiallista tietoa päihteistä sekä vaikuttaa heidän päihdeasenteisiinsa. Rastinohjaajan oppaassa on selkeät toimintaohjeet, joiden mukaan ohjaajan on helppo toteuttaa päihdeinterventio rastien muodossa, kun taas ope –oppaaseen on koottu vinkkejä, kuinka opettaja voi halutessaan jatka aiheen käsittely luokassa.

Aiheet: alkoholi, tupakka, kiusaaminen, seksuaalisuus, suojaavat tekijät

Linkki: Liitteessä opinnäytetyössä (s. 50 eteenpäin) -

<http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/5449/Rantala%20Tanja.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Pelikasvattajan käsikirja

Julkaisija: Pelitaito-hanke / EHYT ja yhteistyökumppanit

Ikäryhmä: yläkoulu, toinen aste

Kuvaus: Käsikirja, jossa aiheena pelaaminen ja pelikasvatus. Käsikirja on kirjoitettu pelaajien, pelintekijöiden, pelikasvattajien, tutkijoiden ja pelihaittojen ehkäisemistyötä tekevien ihmisten yhteistyönä, pyrkien mahdollisimman neutraaliin, asialliseen ja opastavaan lopputulokseen. Lopusta löytyy erilaisia tehtäviä (Taso V).

Aiheet: pelaaminen

Linkki: http://www.pelitaito.fi/new/wp-content/uploads/2016/04/1_pelikasvattajankasikirja.pdf

Tunteesta tunteeseen -kirja

Julkaisija: Opetushallitus

Kuvaus: Tunteesta tunteeseen - oppilaan harjoituskirjassa kuvataan 104 tunnetta. Piirroskuvassa esitetään tilanne ja kysymyksin herätetään keskustelu siitä, missä ja miten kukin tunne on arkielämästä tuttu.

Aiheet: tunnetaidot

Linkki: <https://verkkokauppa.oph.fi/sivu/tuote/tunteesta-tunteeseen-ihmismielen-tarinat-kivin-ja-sanoin/15740> (32 euroa) <https://www.oph.fi/fi/oppimateriaali/tunteesta-tunteeseen>